יום ה', כ"ז בניסן תשע"ב (19 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

סיפורן של שתי לאה'ות.

[הראשונה לפנינו, השניה בדף השני (על תאריך של מחר, כ"ח בניסן)]

להורה, במיוחד לאמא, כל דבר שקרה בשעת לידת התינוק חרוט בזכרונה לעולם. אך לילד עצמו, אלא אם כן האירועים שליוו את לידתו היו מיוחדים ולמד עליהם כבר מגיל צעיר, הוא אינו מתייחס אליהם. פרי-היסטוריה לדעתו!
אלא, שהסיפור שלנו הוא כה מיוחד ובלתי-רגיל שרק לקובץ קטן של אנשים, שאף אחד מהם לא היה קרוב משפחה, כל פרט נשאר בהיר כאילו זה קרה היום, ואינו נשכח. הלידה היתה לא רגילה לא במובן קליני, אלא בגלל זה שהקדים אותה וזה שבא אחריו...
הסיפור הוא של מנשה'לה, שגדל במה שהיה נראה לו תנאים נורמליים לחלוטין. לגביו, כניסתו לבריתו של עם הנצח נשארה אירוע מעורפל, ולא דבר שגרם לו נדידת שינה. אך יותר משל מנשה'לה הסיפור שלנו הוא סיפורה של לאה, אמו של מנשה'לה.
וכשלאה נתאחדה שוב עם בעלה לאחר ימי התופת הנוראה באירופה והיגרו לנסות את גורלם בארה"ב, היא לא חיפשה סוכן שיפרסם את מה שקרה לה, אלא ביקשה להתיישב במקום שקט בו יכלו לגדל את משפחתם לחיי תורה ולירא שמיים.
חלפו השנים, והגיע מנשה'לה לגיל המצוות, והחליטה לאה ובעלה (שלא נכח בשעת הלידה מסיבות ברורות...) לערוך את... **ברית המילה** שלו! כן, ברית המילה. ברית המילה. אל דאגה, זאת לא היתה הפעם הראשונה.
ידעו היטב תושביה של שכונת וויליאמסבורג שבניו יורק, בשנים הראשונות לאחר השואה, כמה אנשים מעטים חזרו מהכבשן האירופאי, ידעו מה משמעותה של ברית מילה, של בר-מצוה, של חתונה.
בר-מצוה בוויליאמסבורג באותם הימים – לא דברים מפוארים, הכל במה שנקרא "אש קטנה", חוץ מ... האוכל! שני סוגי ג'פילטה פיש (דג ממולא), 5-6 סוגי הרינג (דג מלוח), קוגל/קיגל/פשטידה מכל הסוגים חתוכות בריבועים מדוייקים, טשולנט/חמין לא בסירים גדולים אלא באמבטיות, צימעס מגזר מספיק להאכיל כל שפן בסביבה לחודש ימים, בקבוקי סודה, שנאפס, בירה בכמויות מספיקות לחטיבה שלמה. שלא נזכיר את עשרות העופות והפרות ש"מסרו את נפשם" כדי להשתתף בשמחת המצוה של מנשה'לה.
והשפות – בעיקר אידיש בניב הונגרי.
שורות שלחנות עם מפות לבנות – צלחות, כוסות, סכו"ם – הכל פשוט אך הכל נקי למהדרין!
שני חדרים, טעוני צביעה, צמודים בהפרדה של חלון. אחד מהם מלא גברים עם זקנים ארוכים ולבושי קאפוטה שחורה ארוכה, השני מלא נשים לבושות שמלות ארוכות, שרוולים ארוכים, כיסוי ראש.

ו... מנשה'לה, היושב בשלחן "הנשיאות", השיערות המתחילות לצמוח לו מעל לשפתו העליונה, הנראה מעט תמוה במגבעת וקאפוטה הראשונות שלו. יושב ליד אביו, ראש הישיבה, הזקן ובעל הרבה יותר קמטים מאשר מתאים לאדם בגילו, אך שמח ומודה לה' יתב' שהחייו וקיימו להגיע לשעה הנשגבת הזו!

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת החג	(ב"ש): 18^{49}	(י-ם): 18^{36}	(ת"א): 18^{52}	(חיפה): 18^{43}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{47}	(י-ם): 19^{50}	(ת"א): 19^{52}	(חיפה): 19^{52}

פרשת השבוע: "תַּזְרִיעַ-מְצֹרָע" [ויקרא י"ב 1 – ט"ו 33]
יום נעים ושבת שלום ומבורך!
הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של יעקב זאב בן נחמה ויעל בת אסתר בתוך שאר חולי ישראל

יום ה', כ"ז בניסן תשע"ב (19 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ומבעד החלון, אימו של מנשה'לה, לאה גיבורת הסיפור שלנו, מתגנבת מבטים מפנקים בבנה שהיא כל-כך חומדת בו.

ו... אורח אחד מכל האנשים שהגיעו לשמחה, עלוב יותר מהאחרים, ואף כפוף יותר. לא יושב לידו איש. זקנו האפרפר מוזנח אפילו בסטנדרט המקומי, שלא נזכיר את השטריימל שלו, היושב על ראשו ללא צורה מובנת כלשהי. שרוולי הקאפוטה שלו בלויים, מכנסיו טיפה קצרים מדי. הוא אינו משוחח עם אף אחד וכמעט ואינו אוכל כלום. ידיו רועדות מעט, אך עיניו – ירוקות מבריקות, נוצצות כמו שתי ברקות.

אף אחד אינו מכיר את האיש המוזר הזה, אם כי גם אינו מוטרד ממנו.אם אנשים עלובים נכנסים מהרחוב ליהנות קצת מהרוח של שמחה יהודית, נו? וגם, לא היה מספיק אוכל...? אפילו לאה, אם שמה לב אליו, אינה יודעת מי הוא, אם כי – פעם, הכירה אותו היטב.

לאחר זמן, הרעש דועך, ומתחילים עם הדרשות. קודם-כל, הרב. ואח"כ – לפני האבא – מגיע תורו של מנשה'לה ללמד סוגיה עם פלפול שעמל עליו הרבה. כשמנשה'לה קם ומכחכח בגרונו, גם קם עוד מישהו – האיש עם העיניים הירוקות, כאילו אינו מתייחס למה שקורה בשלחן הראשי. כששומעים את קולו הצרוד המבקש "תשומי", כל אחד מנסה להשתיק אותו. "שה" אמרו, וסימנו לו לשבת. אחד נתן לו בקבוק שנאפס, אחר העביר לו צלחת קוגל, אך עיניו של האיש "מקובעות" על מנשה'לה, שברגע זה אינו יודע אם הוא צריך להמשיך לעמוד, או ... לשבת.
כאילו אף אחד לא שם לב אליו, האיש מרים בקבוק סודה וכפי שעושים בשמחות של יהודים – מתחיל להקיש עם כפית על הבקבוק (העשוי מזכוכית באותם הימים) ומבקש הוא שקט מהקהל. יש לו מה להגיד.

מתוך ה"עימות", המאמצים להושיב ולהשתיק אותו, האיש אינו מתייחס, וממשיך להקיש על הבקבוק. בלית ברירה, אביו של מנשה'לה מסמן לו לשבת ומרים את ידו כדי לציין לכלל הציבור שהוא מוכן לתת לאיש זה לומר את שלו.

שקט בחדר.

"מנשה'לה", הוא אומר. ולא רק אומר. הוא מתחיל לשיר את השם, מנשה'לה. בניגון המוכר בשעה ששואלים את ארבע הקושיות בליל הסדר. "מנשה'לה, אוי מיין מנשה'לה."
והוא ממשיך לדבר בניגון... "רבותיי. מוריי ורבותיי. אתם חושבים שהקוגל הזה הוא משהו משהו? אומר לכם כי פעם טעמתי קוגל הרבה יותר טוב!" וממשיך לשיר: "מוריי ורבותיי, אתם חושבים שבאנו כדי לחגוג את הבר-מצוה של מנשה'לה. ובכן, יש לי לבשר לכם דבר גדול בהרבה מזה: אנחנו כאן כדי לחגוג את **ברית המילה** של מנשה'לה."
בשלב זה, האורחים די נעלבים. קודם הוא מזלזל באוכל, ואז הוא מעליב את ...

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת החג	(ב"ש): 18^{49}	(י-ם): 18^{36}	(ת"א): 18^{52}	(חיפה): 18^{43}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{47}	(י-ם): 19^{50}	(ת"א): 19^{52}	(חיפה): 19^{52}

פרשת השבוע: "תַּזְרִיעַ-מְצֹרָע" [ויקרא י"ב 1 – ט"ו 33]
יום נעים ושבת שלום ומבורך!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**יעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

יום ה', כ"ז בניסן תשע"ב (19 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

אך הדג נתפס – הוא כבר לקח את הפיתוי – כולם מתחילים להבין שיש כאן משהו, סיפור שלא ידעו עליו. והוא ממשיך, ממשיך לשיר ומתחיל לספר...

"סיפור, רבותיי. הקשיבו לסיפור. זה קרה לא לפני הרבה זמן, ובמקום לא רחוק מדי...".
"היה זה קיץ 1944. הנאצים יש"ו מיהרו. האויבים החלו לסגר אותם יותר ויותר בכל יום שחולף. אך עד הרגע ההוא, מחצית מיהודי הונגריה היו אפר. אנחנו לא ידענו את זה, כמובן, אך כאשר העלו אותנו לרכבת, לא חשבנו שהרבה יחזרו.
"כמה יהודים קדושים וחשובים מתו ברכבת ההיא, רבותיי? אל תשאלו. אף אחד לא ספר. כמה מהם איבדו את הדעת? מי יודע? אך כאשר הגענו לשם, כאשר הגענו – הדבר הראשון שעשו היה להשליך את הגופות החוצה. פתחו את דלתות הקרטון, רבותיי, ועוד לפני שעינינו הסתגלו לאור השמש, יכולנו לשמוע את קול החבטה של הגופות להכות את המדרכה. האספלט היה טרי, ולאחר מכן, כאשר היה עלינו לגרור את הגופות מהרכבת, רובן נדבקו למדרכה, ר"ל.

"אבל, תשאלו, איפה היינו? להאמין או לא, היינו בווינה. כן, בווינה. אך לא היינו שם כדי ואלס או להביט בדנובה. אח"כ, אחרי המלחמה, למדנו מה שעשו הנאצים ימ"ש ביהודי הונגריה. דורות של יהודים. כל רכבת העמוסה ביהודי הונגריה – ישר לאושוויץ. כל רכבת. מלבד חמישה. על אחת מאלו, אני מעדיף לא לדבר. יש דברים שמוטב לא לדבר עליהם. על ארבע האחרות אני אבקש לדבר.
"ארבע רכבות, רבותיי. ארבע רכבות מלאות ביהודים, יהודים קדושים ויקרים. למה? רק ה' יודע, זה בטוח. ה' הוא יחיד שידע, יודע ויידע.
"מה שיכולתי לברר אחרי המלחמה – והאמינו, שאלתי את כולם. כל מי שהיה מוכן להקשיב. הייתי משוגע. הייתי חייב להבין למה כל יהודי הונגריה הלכו לכבשני אושוויץ והרכבת שלי הגיעה לווינה – המחנה שאליו הגענו, שטרסהוף, היה מחנה מעבר לעבודת כפיה, ועד שאנחנו לא הגענו לא היה שם אף יהודי אחד. היו שם גרמנים ואוקראינים. למרות שהמחנה לא היה מיועד להשמדה המונית, היהודים בו סבלו ממכות רצח ומרעב; כל ילד מעל לגיל 9 עבד מינימום 13 שעות ליום. נו, נו – אך היה יכול להיות יותר גרוע. האוסטרים לפחות לא זרקו אותנו ממקלטים כאשר הגיעו המטוסים המפציצים, ולפעמים אף הגניבו לנו קצת אוכל. בהשוואה לשאר ארצות אירופה היינו ב'קאנטרי קלאב'.
"אך למה? למה ארבע הרכבות הללו? לזה לא מצאתי תשובה שהניחה את דעתי.

"ארבע רכבות רבותיי, ועל אחת מהן – אשה בהריון. אשה, אמרתי? בעצם, היא כה צעירה היתה. איפה בעלה? היא לא יודעת. האם היא מפחדת ללדת? לא, לא. כבר יש לה 2 בנות, ללדת אינה מפחידה אותה. אך משהו אחר כן... מה תעשה אם ייוולד ... בן? איך היא תעשה ברית מילה??רבותיי, האם פעם שמעת על אשה יהודיה, מאמינה, עם שתי בנות, מתפללת ל... בת? אבל זה מה שהיא עושה. מוטב בת ולא בן חסר מילה. אבל – ליתר בטחון, היא הביאה עמה חיתול נקי אחד, כדי שיהיה לה בשביל הברית אם נולד בן.
"יש שקוראים לזה מזל, יש שקוראים לו השגחה. לא משנה. אשה זאת, שמה לאה, מצליחה למצוא עבודה 'קלה' – במשרד, כי היא דוברת מספר שפות. החודש היה תמוז (קיץ 44'), והיא אמורה ללדת

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת החג	(ב"ש): 18^{49}	(י-ם): 18^{36}	(ת"א): 18^{52}	(חיפה): 18^{43}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{47}	(י-ם): 19^{50}	(ת"א): 19^{52}	(חיפה): 19^{52}

פרשת השבוע: "תַּזְרִיעַ-מְצֹרָע" [ויקרא י"ב 1 – ט"ו 33]

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של יעקב זאב בן נחמה ויעל בת אסתר בתוך שאר חולי ישראל

יום ה', כ"ז בניסן תשע"ב (19 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בתשרי, וכל הזמן היא מתפללת ללדת בת, וממירה מנות לסיגריות. למה סיגריות, לאה'לה? את לא מעשנת. אך את זה כולנו ידענו – סיגריות היו הכסף של המחנה. מה יהיה כשהתינוק יוולד, אם היא צריכה לקנות לו משהו, אם היא צריכה איזו הטבה מיוחדת? אזי כל הזמן היא מחליפה מנות לסיגריות. ברוך השם, ההריון הוא קל, לפחות היא אינה צריכה לסחוב משאים כבדים ולקבל מכות כל יום.
איזו אשה נפלאה היא, תמיד עושה חסד לאחרים , תמיד מעודדת כל אחד, וגם אם טוב לבנות שלה. כל היום הבנות לבדן; 'אם יבואו המפציצים', היא אומרת להם, 'תברחו ליער. הם לא מטילים פצצות ביער.' ובלילה, כשהיא חוזרת אליהן, היא שרה להן, ומספרת להן סיפורים לחזק בהן את אמונתן. אך אחת מהן חלתה, ר"ל, ולא חזרה...
"וכולם אוהבים את ה-לאה'לה שלנו, וכל אחד מבקש לעזור. וכל הזמן היא מתפללת ללדת בת, וממירה מנות לסיגריות.
"אבל הקב"ה הוא משחק איתה. קודם-כל, הוא שולח את ה-לאה'לה שלנו לווינה במקום לאושוויץ. ואז הוא משיג לה עבודה 'קלה' במשרד. ואז, מה הוא עושה...? 'אה ברוך' – הוא שולח לה – בן!
" 'מה יהיה?' היא תוהה. יום למחרת אחרי הלידה, היא כבר עומדת על רגליה. היא מדברת עם ד"ר טוכמן. טוכמן לא היה צדיק, אבל אפילו בתוך לב עטוף בתפקיד ה-יודנראט שלו, יש עדיין ניצוץ של נשמה יהודיה. ולפעמים הוא מוכן לעזור לעוד יהודי. 'ד"ר טוכמן', היא אומרת, 'אני רוצה שתשיג רשות ה-*lagerfuehrer* (מפקד המחנה) לעשות ברית מילה.'
" 'גברתי הצעירה', הוא אומר לה, 'מה קרה לך? עמלק צריך לתת רשות לעשות ברית מילה??? הם כבר דורשים לדעת מתי את חוזרת לעבודה. אני אף לא רוצה להזכיר את שמך. לך תתחבי, ותניקי את הוולד שלך, ואני אשתדל להשיג לך כמה שיותר ימי מחלה.'
" 'אך, ד"ר טוכמן, חייבים לימול את הבן ביום השמיני. כתוב כך בתורה!' (בתחילת פרשת השבוע, פר' 'תזריע': "וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשַׂר עָרְלָתוֹ." [ויקרא י"ב 3]) ה-לאה'לה שלנו – היא חכמה, יודעת תורה.
'אבל, גברתי הצעירה...'

"אבל לאה אינה מבינה במילה "אבל". 'ד"ר טוכמן היקר, כאשר ה' נתן לנו את מצוות ברית המילה, הוא **לא אמר שאנו פטורים במחנה ריכוז**. אנחנו עדיין מחוייבים לשמור מצוותיו. אם הוא יחליט שאינני יכולה לעשות את ברית המילה, אזי לא אוכל. אך עד שאני לא אדע אחרת, אני חייבת לנסות. אם כך, שאתה לא תדבר עם ה-lagerfuehrer , אעשה זאת בעצמי.'

"נו רבותיי, איך אומרים לא לצדקת כזו? אפילו טוכמן לא היה יכול.
"ואז יום למחרת, הוא מתייצב אצלה מוקדם בבוקר. 'גברתי הצעירה, לא תאמיני. אני לא מאמין. דברתי עם עמלק בכבודו ובעצמו והוא הסכים – את יכולה לערוך את ברית המילה. איזו זכות אבות יש לך...'
"אך לאה'לה לא מחייכת. היא מוטרדת מעוד דאגה: 'מי יהיה המוהל?', שואלת.
" 'אינך צריכה לחפש', אומר לה טוכמן, 'אעשה זאת בעצמי.' הוא רופא, נכון?
"אך לאה'לה מסתכלת הצידה ומתחילה להרהר. 'אולי באמת שלא אעשה את הברית. התינוק נראה כה חלש.... '

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי." (תהלים פ"א 14-15)
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת החג	(ב"ש): 18^{49}	(י-ם): 18^{36}	(ת"א): 18^{52}	(חיפה): 18^{43}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{47}	(י-ם): 19^{50}	(ת"א): 19^{52}	(חיפה): 19^{52}

פרשת השבוע: "תַּזְרִיעַ-מְצֹרָע" [ויקרא י"ב 1 – ט"ו 33] **יום נעים ושבת שלום ומבורך!**
הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של יעקב זאב בן נחמה ויעל בת אסתר בתוך שאר חולי ישראל

יום ה', כ"ז בניסן תשע"ב (19 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"טוכמן מסתכל אליה לרגע ארוך ומתוח וחושבת שעכשיו היא באמת משוגעת. 'לבטל את הברית מילה אחרי שעמלק עצמו הסכים?!?' אבל אז הוא הבין ממה היא מסתייגת. 'טוב, אראה מה שאני יכול לעשות.'

"ולמחרת, רבותיי, הוא חוזר, כולו חיוך אחד גדול. 'את לא תאמיני, גברתי, הגיע טרנספורט אתמול והיה בו ... מוהל!' אבל אז הוא נהיה רציני ביותר. 'גברתי, אינני יודע איזו זכות גדולה שיש לך, אבל **מישהו** (והוא מצביע כלפי מעלה) רוצה שלתינוק שלך תהיה לו ברית מילה. פגשתי את האיש אתמול – הוא לא רק מוהל, הוא גם רב ושוחט. ובכן, סיפרתי לו את כל השתלשלות האירוע, ואז הוא אומר לי שאין איתו סכין המילה שלו. לפני שגורש, היא הצליח לארוז דברים מועטים, והחליט לקחת איתו את ה'חלף', את סכין השחיטה. הוא חשב לעצמו – יהודי אף פעם לא יודע מראש היכן הוא ימצא את עצמו ולא את מה שיצטרך לקיים את עצמו. אז את ה'חלף' הוא ארז אך לא את סכין המילה שלו. אמרתי לו שיש לנו כלים כירורגיים בבית החולים, ובוודאי היה יכול... אך לפני שסיימתי את המלים בפה שלי, הוא אומר שהוא רוצה לבדוק שוב ליתר בטחון. אזי הוא פותח את התיק שלו וכמעט מתעלף: 'חלף' אין, רק סכין המילה שלו!'

"אז, לאה – מתאפקת, אינה משיבה לו דבר. כעבור רגע היא פונה אליו, 'ד"ר טוכמן?' 'כן, גברתי הצעירה?' 'האם הנך מוכן להיות הסנדק?'

= - = - == - = - = - = - = - == - = - =

"ובכן, רבותיי, מעשה שהיה כך היה – לא לפני הרבה זמן, ובמקום לא רחוק כל-כך. ה-לאה'לה שלנו קרא לבנה **מנשה** ע"ש חמיה, והתפללה שה' יתן לה את הכח לגדל את בנה הרך והטהור לתורה, חופה ומעשים טובים. וכשאתה בכית, מנשה, כשבכית בברית המילה הראשונה שלך, אתה יודע מה שהאמא שלך אמרה לך? 'אל תבכה', אמרה, 'כשתגיע לגיל המצוות, אעשה לך שמחה אמיתית. האבא שלך ואני, ביחד. נעשה לך ברית מילה כמו שאף אחד מעולם לא ראה.'

"אוי מנשה'לה, מנשה'לה שלי", הוא שר ונחנק בדמעות משלו, "אתה מבין, מנשה'לה? אתה מבין כי השמחה הזאת היא לא רק הבר-מצוה שלך, אלא היא השמחה של כל אלה שלא הצליחו לשרוד את השואה. היא השמחה של כל האמהות שלא היה להן הכח שהיה לאמא שלך, ושל כל אלה שלא נברכו עם הזכויות שלך יש.

"ומנשה'לה, היא גם ברית המילה השניה שאמך הבטיחה לך. האם אתה מבין את כל מה שהיה צריך לקרות כדי שתהיה לך הברית הראשונה שלך בשעתה? האם הנך מסוגל להבין איזו מסירות נפש אמך הפגינה אז? האם אתה מבין מה זה להיות יהודי – כמה שזה חשוב לאמא שלך וגם לכל היהודים הקדושים שלא חזרו לחיים מהתופת? האם הנך מבין את הזכות הגדולה שבחלקך, וכן גם את מידת האחריות שלך עכשיו?

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת החג	(ב"ש): 18^{49}	(י-ם): 18^{36}	(ת"א): 18^{52}	(חיפה): 18^{43}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{47}	(י-ם): 19^{50}	(ת"א): 19^{52}	(חיפה): 19^{52}

פרשת השבוע: "תַּזְרִיעַ-מְצֹרָע" [ויקרא י"ב 1 – ט"ו 33]

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של יעקב זאב בן נחמה ויעל בת אסתר בתוך שאר חולי ישראל

יום ה', כ"ז בניסן תשע"ב (19 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ואז הוא עוצר, האיש המוזר הזה. הוא מסתכל סביב החדר, משתעל פעמיים, מקנח את האף, וממשיך. קולו נהיה חזק, עיניו הירוקות מתחילות לנצנץ. ידו הימנית מתחילה לעשות עיגולים גדולים באוויר, ושירתו מתחזקת.

"והסיגריות, רבותיי, מה קרה לכל הסיגריות של לאה'לה? מה זה ברית מילה ללא סעודה? היא החליפה את הסיגריות ללחם מספיק כדי שלפחות עשרה איש יכלו לאכול כמה פירורים. אני יודע כי גם אני זכיתי לפירור אחד או שניים. והיא החליפה אותן גם בשביל קצת יין, בצל, כמה תפוחי-אדמה רקובים במקצת, מלח, כמה ביצים – דברים יקרים הביצים הללו. ומי יודע מה עוד.

"ואיכשהו – אינני יודע עד היום היכן היא אפתה אותו, היא אמרה שזה הסוד שלה – היא הכינה קוגל. ותאמינו לי רבותיי, אם אתם חושבים שהקוגלים בוויליאמסבורג הם משהו – הקוגל שלאה הכינה לנו שם – שם בגיהנם הנאצי – היה לו **הטעם של גן עדן**... "

['Pichifkes', Hanoch Teller]

==========

בברכת שבת שלום ומבורך לכל משפחת קוראי **הדף** ☺,
ברכה ומרדכי

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת החג	(ב"ש): 18^{49}	(י-ם): 18^{36}	(ת"א): 18^{52}	(חיפה): 18^{43}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{47}	(י-ם): 19^{50}	(ת"א): 19^{52}	(חיפה): 19^{52}

פרשת השבוע: "תַּזְרִיעַ-מְּצֹרָע" [ויקרא י"ב 1 – ט"ו 33]

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של יעקב זאב בן נחמה ויעל בת אסתר בתוך שאר חולי ישראל